Obrazové výjevy ze života světců – pomocníků

Na tento týden, konkrétně ve čtvrtek 19. března, připadá svátek jednoho z kdysi nejčastějších jmen.

Za oblibou jména Josef v křesťanském světě stojí spojení s jeho nejznámějším nositelem – svatým Josefem.

Nicméně v českých zemích jsou i jiní světci, s jejichž zobrazením se setkáváme téměř v každé obci, a přesto si oblibu u rodičů nenašly. Nebo znáte nějakého Floriána? A to jsou sochy či obrazy ochránce proti požáru součástí stovek farností. A jméno Pelhřim, Pelegrín nebo Roch?

SVATÝ ROCH Z MONTPELLIERU, SVĚTEC, PATRON A OCHRÁNCE PROTI MORU

Všechna tři patří jednomu světci francouzského původu, který také byl častým námětem pro sochaře a malíře.

Modlitby ke svatému Rochovi šeptávali věřící nejčastěji s prosbou o ochranu proti moru či jiným epidemickým nemocem. Svatý Roch totiž v době morových ran při své pouti do Říma pomáhal ošetřovat nemocné a mnohé zázračně uzdravil. Sám byl pak postižen morovými vředy na noze a sužován nemocí přežil jen díky psovi, který mu přinášel chléb. Právě proto je pes (ať už s kouskem chleba nebo olizující mu ránu na noze) jeho atributem, spolu s poutnickou holí. V poutnickém oděvu a se vzhlížejícím psem zachycuje svatého Rocha i chromolitografie Fridolina Leibera.

FRIDOLIN LEIBER, NĚMECKÝ MALÍŘ Z BÁDENSKA - WÜRTTEMBERSKA

Leiber byl v letech 1881 až 1912 vůdčím malířem Frankfurtského litografického ateliéru E. G. Maye, který vydával i velmi populární barevné tisky světců.

Výjevů ze života svatých (s povolením limbergského biskupství) vycházely celé série a díky své kvalitě, velikosti a relativní dostupnosti často zdobily oltáře kapliček nebo místa k rozjímání u cest či pramenů. A to nejen v Německu, ale i u nás.

Své místo mají také ve sbírce Muzea regionu Valašsko, kam celou kolekci věnovalo valašskomeziříčské rámařství Konstantina Doupovce. Právě z jeho obchodu, opatřeného výkladní skříní, v níž svá první díla vystavovali i mnozí regionální výtvarníci, se tisky dostávaly do domácností a svatostánků na Valašsku.

Leiberovo zobrazení svatého Rocha spolu s podobiznami řady dalších svatých „pomocníků" bude v letošní sezóně k vidění v zámku Lešná u Valašského Meziříčí. Na komorní výstavě v 1. patře zámku se prostřednictvím tisků z přelomu 19. a 20. století seznámíte i s atributy světců a zjistíte, ke komu se naši předci upínali s modlitbou. S přihlédnutím k aktuální pandemii by byl nejspíš právě svatého Roch tou vhodnou volbou v těchto dnech.

Autorka: Kamila Valoušková, historička umění Muzea regionu Valašsko

FRANCOUZSKÝ KATOLICKÝ SVĚTEC. Svatý Roch na chromolitografii německého malíře Fridolina Leibera, 80. léta 19. století, ve sbírkách Muzea regionu Valašsko. Foto: poskytlo Muzeum regionu Valašsko